

til af mine Journaler fra Fortiden, som jeg endnu har, at vise ham, i hvor stort et Omfang saadanne Sager indgaa at behandles som Retsfager, ikke gaa over til at behandles som Retsfager, saasnart man behandler dem under den bekjendte Fremgangsmaade, som med et tydst Udtryk hedder Mandat-Verfahren. Den høitærede Minister reiste ogsaa Indvending imod, at Lovforslaget affakker summa appellabilis, at man baade i første Instants og siden ogsaa kan fremføre nye Forsvarsmidler og nye Angrebsmidler, indtil Sagen optages til Doms. Ja, dersom den meget ærede Justitsminister har store Indvendinger herimod, saa maa han rette disse mod ganste Andre end mig, thi den høitærede Minister veed jo, at efter den ny store Proceslov i Tydskland, Rigsloven af 1877, gjælde netop de Regler, som her ere optagne, og det er jo de samme Regler, som man paa anden Maade, gennem Pragis, følger hos os, idet man stadigvæk giver Bevilling til for de overordnede Instantsjer at fremføre nye Bevisligheder, jo stundom ogsaa, naar Retfærdigheden synes at kræve det, om end sjældent, Bevilling til at fremsætte nye Venøgtelser og Indsigelser. Men jeg gjentager: Har den høitærede Minister principielle Indvendinger mod disse Regler, da maa de rettes til et langt større Forum end det, som min Ringhed udgjør.

Hvad endelig angaar Lovforslagets Regler om den kriminelle Retspleie og da navnlig om Forundersøgelsen, ja saa glæder det mig paa dette Punkt i det Mindste at være i nogen Overensstemmelse med den meget ærede Minister; thi, som han omtalte, er det jo ogsaa hans Anskuelse, saaledes som den fremtræder i det tidligere af ham forelagte Lovforslag, at den kriminelle Forundersøgelse i mange Punkter bør forandres, navnlig saaledes, at den i langt høiere Grad, end det nu er Tilfældet, beskytter den Anklagede og værner om hans Ret. Det Lovforslag, som den høitærede Minister den Gang forelagde i Thinget, var han saa galant mod Procekkommissionen at fremlægge i den Form, hvori det var vedtaget af Procekkommissionens Flertal, men den høitærede Minister var jo overstemt i Kommissionen, var, som han udtrykte sig før, mere radikal. Han og to andre Medlemmer, Justitsministeren selv tredie, vare blevne overstemte og dannede en Minoritet, hvis Anskuelse som bekjendt kom frem paa Udstæts § 231. Om man nu bør gaa fuldkommen saa vidt, som Forslaget her er gaaet — mig forekommer det at være rigtigt, at man giver den Anklagede den samme Ret til at forsvare sig, som man selv tiltager sig til at

angribe ham — det bliver saa kun paa Detaillerne et Spørgsmaal mellem den høitærede Minister og mig eller Lovforslaget. Saa vidt jeg ser, ere vi i det Mindste i Hovedprincippet enige. Naar nu den ærede Minister kommer med saadanne Udtalelser som, at dersom det gik saaledes, som Lovforslaget vilde, saa var der vistnok snart Sagen, der mere blev dømt her i Landet, og alle Forbrydere vilde da slippe, saa vil jeg dog sige, at saadanne Udtalelseres Berettigelse ser jeg ikke. At man tillader en Anklaget at forsvare sig, at man giver ham Midler dertil og tillader ham at benytte disse Midler, naar han har dem, det er dog en stimpel Retfærdighedsætning, og at det skulde føre til, at dette Forslag blev saa udmærket, at den Anklagede i Reglen blev fri, det ser jeg ikke nogenjohelst Grund til, at man skulde kunne sige. — Jeg vil endnu kun sige med Hensyn til Varetægtsarrest, at hvad man kalder Kollusionsarrest jo i mange Tilfælde tjener og fungerer — den høitærede Minister modsigede det ikke, og jeg tror heller ikke, at det var hans Hensigt; han kunde ganste vist ikke modsiges enhver Ytring, jeg kom med, men jeg tror som sagt ikke, at det var hans Hensigt — som et Pres paa den Arresterede, paa den Sigtede — man har benævnet den *tortura carceris* — for at faae ham til at afgive den Bekjendelse, som man tror, at han holder tilbage. At dette er urigtigt, ere jo Alle enige om, ogsaa den høitærede Justitsminister, og naar han saa i sit Foredrag kom tilbage paa, at hvis man vilde gjøre Tilstaaelsens Betydning som fuldstændigt Bevismiddel afhængig af disse nærmere Betingelser, som Lovforslaget tilfigter, saa vilde det være særdeles betænkeligt, saa vilde man vistnok aldrig faae nogen Tilstaaelse, som man kunde bruge, saa kan jeg ikke indrømme det. De Fleste, som aflægge en Tilstaaelse, aflægge den tilskyndet af deres Jølelse, de ville have en Ende paa det, og det er dem en Tilfredsstillelse at kunne lægge hele Sandheden for Dagen, saa faae de Ro i deres Sind. Den høitærede Minister vil jo erindre, at i det tidligere Forslag, som blev forelagt af Justitsminister Cassé, var man endogaa gaaet saa vidt, at man foreskrev, at man slet ikke maatte spørge den Sigtede om nogen Ting — han kunde i det Mindste vægre sig ved at svare.

Med Hensyn til Rævnninger sagde den høitærede Minister noget ironisk, at jeg kunde tage Patent paa, at Rævningsdommene skulde være enstemmige. Jeg veed ikke, hvad den høitærede Minister mener dermed. Det er som bekjendt Tilfælde baade i England og